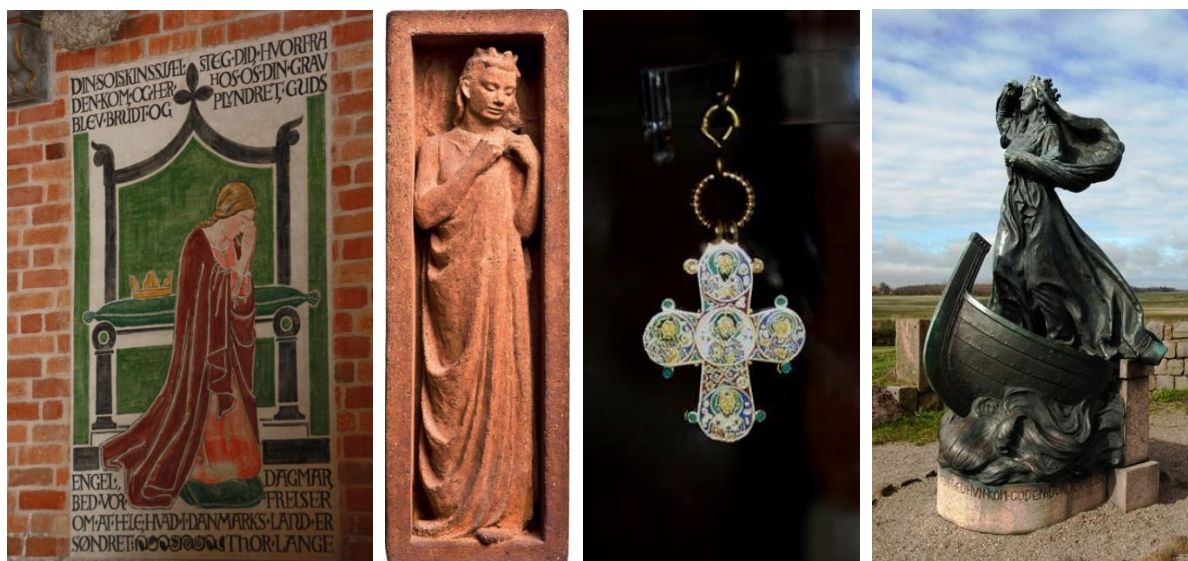

Královna Dagmar – česká princezna

Putovní výstava na 20 roll-upech 85 x 200 cm

24. května 1212, tedy před 810 lety, zemřela oblíbená dánská královna Dagmar, původně česká princezna Markéta Drahomíra Přemyslovna. Byla dcerou Přemysla Otakara I. a nevlastní sestrou svaté Anežky České. Když se v Dánsku řekne „královna Dagmar“, lidé si připomenou zejména balady o této půvabné a šlechtné královně. Málokdo však ví, že pocházela z Českých zemí.

O Markétině/Dagmařině životě toho moc nevíme. Její otec usedl na český trůn natrvalo až roku 1197, a pravděpodobně až poté mohla do Prahy přesídlit také jeho manželka Adléta Míšeňská s dětmi. Přemysl se ale záhy s Adléťou rozvedl a oženil se s dcerou uherského krále Konstancií. Historikové se domnívají, že Markéta mohla být v té době poslána na vychování do kláštera. Roku 1205 byla v Lübecku provdána za dánského krále Valdemara II. Vítězného, a to v pouhých 15 či 19 letech. U data Markétina narození 1186 si totiž musíme položit velký otazník, protože se mohla narodit o čtyři roky později. Sňatek se dá v každém případě považovat za součást promyšlené politiky, pomocí níž lákal Přemysl I. do svého tábora vlivné spojení.

V roce 1209 Dagmar v dánském historickém městě Ribe porodila syna Valdemara Mladého, který by zřejmě zdědil královský trůn, bohužel však byl ve svých třiceti letech zastřelen zbloudilou střelou při lovu. Dagmar zemřela pravděpodobně při porodu druhého dítěte 24. května 1212. A zde máme co do činění s druhou záhadou Markétina/Dagmařina života. To, že zemřela 24. května, víme bezpečně, ale... Dánové tvrdí, že zemřela v roce 1212, zatímco v českých historických knihách je uveden letopočet 1212/1213. Dagmar je pochovaná v kostele sv. Bendta (Benedikta) v dánském Ringstedu. V jejím hrobě byl později údajně nalezen raně středověký křížek. Originál je uložen v Královském národním muzeu v Kodani, dánské holčičky však dostávají k narozeninám jeho repliky – na památku dobré královny, která se zastávala slabých a nemocných. Křížek má také přinášet štěstí novomanželům.

Královna Dagmar byla jakousi spojnicí mezi Českým královstvím a severní Evropou. Vypráví se, že měla po svatbě několik přání, třeba osvobodit příbuzného krále Valdemara, snížit lidu daně a osvobodit vězně. Zemřela sice již sedm či osm let po sňatku, ale přesto se zapsala do povědomí lidí. Asi tím, že byla opravdu krásná, hodná a zemřela ve velmi mladém věku. Historické prameny jsou velice skoupé, ale právě zde vzniká prostor pro legendy a mýty. Kdyby na Dagmařině postavě a činech nebylo kus pravdy, tak by se zřejmě ještě dvě stě let po její smrti netradovaly ústním podáním příběhy, z nichž následně vznikly balady. Ty se pak až do nedávné doby opisovaly.

Život královny Dagmar přímo vybízí k literárnímu ztvárnění, a to nejen ve starší dánské i české literatuře. Nejnovějším počinem v tomto směru je kreslená česko-dánská skládačka Renaty Fučíkové nazvaná „Příběh královny Dagmar“.

